

AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA

Brüsszel, 2008. február 25. (26.02)
(OR. en)

6769/08

SOC 124

FELJEGYZÉS

Küldi: az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)
Címzett: az EPSCO-Tanács

Tárgy: **Tervezet – Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás a fogyatékkal élők helyzetéről az Európai Unióban**
– **Politikai megállapodás**

A delegációk mellékelten kézhez kapják a tanácsi állásfoglalás-tervezetet az Állandó Képviselők Bizottsága 2008. február 20-i ülésén elfogadott formában.

A bizottság megjegyezte, hogy az állásfoglalás a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezményre való hivatkozáskor nem hivatkozik az egyezményhez fűzött fakultatív jegyzőkönyvre.

DE továbbra is nyelvi vizsgálati fenntartással él.

A Tanács felkérést kap, hogy erősítse meg politikai hozzájárulását az állásfoglaláshoz, mely a szöveg jogász-nyelvész szakértők általi véglegesítését követően hivatalosan „A” napirendi pontként kerül elfogadásra.

**TERVEZET – AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK
A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI ÁLTAL ELFOGADOTT
ÁLLÁSFOGLALÁS A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETÉRŐL AZ EURÓPAI
UNIÓBAN**

Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői,

Emlékeztetve arra, hogy

1. a Közgyűlés által 2006. decemberi hatvanegyedik ülése alkalmával a fogyatékkal élő személyek jogairól elfogadott ENSZ-egyezmény¹ nemcsak megerősíti, hogy a fogyatékoság emberi jogi kérdés, amely jogi szabályozást igényel, de annak biztosítására is törekszik, hogy a fogyatékkal élő személyek másokkal egyenlő alapon élhessenek emberi jogaikkal.
2. Az Amszterdami Szerződéshez csatolt, a fogyatékkal élő személyekről szóló nyilatkozat² értelmében a Szerződés 95. cikke szerinti intézkedések kidolgozása során a közösségi intézmények kötelesek figyelembe venni a fogyatékkal élők szükségleteit;
3. a Tanács 2003. decemberben következtetéseket³ fogadott el a fogyatékkal élők európai éve nyomon követéséről, és a fogyatékkal élők átfogó társadalmi befogadását, valamint esélyegyenlőségük teljes körű megvalósítását a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos 2004-2010-es európai cselekvési terv⁴ célkitűzéseiként határozta meg;

¹ <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>

² 22. nyilatkozat.

³ 15206/03 + COR 1.

⁴ 14451/03

4. a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos 2004–2010-es európai cselekvési terv három operatív célkitűzést emel ki: a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló irányelv¹ teljes körű végrehajtása, a fogyatékkal kapcsolatos kérdések sikeres beépítése a kapcsolódó közösségi politikákba és a jobb hozzáférhetőség biztosítása mindenki számára;
5. az emberi jogoknak és alapvető szabadságoknak a fogyatékkal élők általi ténylegesen egyenlő gyakorlását biztosítani hivatott alapelvek a fogyatékkal élő személyek jogairól elfogadott ENSZ-egyezmény értelmében a következők: emberi méltóság és személyes autonómia, megkülönböztetés-mentesség, teljes és hatékony részvétel a társadalomban és a munka területén, a különbözőség iránti tisztelet, az esélyek egyenlősége, a hozzáférhetőség, a férfiak és a nők közötti egyenlőség, valamint a gyermekek körében valamennyi emberi jog teljes körű érvényesülése;
6. a fogyatékkal foglalkozó 2007. június 11-i első informális miniszteri találkozó alkalmával a fogyatékkal élő személyek jogairól elfogadott ENSZ-egyezményt alapvető lépésként hagyták jóvá valamennyi fogyatékkal élő személy emberi jogainak és alapvető szabadságainak elősegítése, védelme és teljes körű érvényesítése szempontjából. A miniszterek vállalták, hogy az egyezmény teljes körű végrehajtásának biztosítása céljából továbbfejlesztik a szakpolitikákat, és felkérték az Európai Bizottságot, gondoskodjon arról, hogy a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos európai cselekvési terv új prioritásai hozzájáruljanak az egyezmény hatékony végrehajtásához;
7. A mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség európai évét (2007) nyomon követő lépésekről 2007 decemberében elfogadott állásfoglalásában² a Tanács felkérte a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hatásköreiknek megfelelően folytassák a fogyatékkal élő személyek jogairól elfogadott ENSZ-egyezmény aláírásának, megkötésének és megerősítésének folyamatát.

¹ 2000/78/EK irányelv. HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

² HL C 308., 2007.19.12., 1. o.

Üdvözl:

1. A fogyatékkal élők helyzete az Európai Unióban: a 2008–2009-es európai cselekvési című bizottsági közleményt¹, amely kézzelfogható módon mutatja be az annak biztosítása iránti európai elkötelezettséget, hogy a fogyatékkal élő személyeket a fenntartható, összetartó, mindenki számára egyenlő esélyeket kínáló Európa felépítéséhez hozzájáruló polgárokként és aktív társadalmi-gazdasági szereplőkként kezeljék. Minden e tervben javasolt intézkedésnek az a célja, hogy választ adjon a fogyatékkal élők egyéni és igen különböző szükségleteire;
2. a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos európai cselekvési terv második szakaszának (2006–2007) végrehajtásában elért eredményeket, amelyek a méltóságra, az alapvető jogokra, a megkülönböztetéssel szembeni védelemre, a tisztességes elbánásra és a társadalmi kohézióra helyezik a hangsúlyt. Ma már széles körben elismert, hogy a szakpolitikákba való beépítés kulcsfontosságú eszköz a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos kérdések előremozdításában, és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos cselekvési terv ennek megfelelően támogatta a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést és bátorította az erre irányuló tevékenységeket, a hozzáférhető termékek és szolgáltatások előmozdításával egyidejűleg;
3. a Bizottság által a nem, vallás, meggyőződés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján való megkülönböztetés kezelésére irányuló új megkülönböztetés-ellenes intézkedésekről a foglalkoztatáson túlnyúló, egyéb területeken folytatott nyilvános konzultációt;
4. az Európai Közösség és tagállamai által a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény aláírását követően elért előrelépést;
5. a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos európai cselekvési terv és a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezmény közötti konvergenciát.

¹ 15914/07

Elismeri, hogy

1. a fogyatékkal élők gyakran hátrányos és marginalizált helyzetben maradnak, különösen a munka területén. A munkaerőpiachoz való elégtelen hozzáférés azt eredményezheti, hogy a fogyatékkal élők társadalmi szempontból sebezhetővé válnak, és komolyan ki vannak téve a megkülönböztetés, a szegénység és a társadalmi kirekesztés veszélyének;
2. bár egyes tagállamokban továbbra is magas a fogyatékkal élők munkanélküliségi rátája, más tagállamokban emelkedik a foglalkoztatottságuk aránya. Ez azt bizonyítja, hogy a nemzeti és európai szintű erőfeszítések egyre eredményesebbek, és azokat folytatni és fejleszteni kell;
3. a legújabb adatok elemzése megerősíti, hogy a fogyatékoság és az öregedés között szoros összefüggés áll fenn. Emelkedik az idősek és ezen belül a fogyatékkal élő idősebb emberek száma, és a Közösségben egyre nagyobb az igény a hozzáférhető termékek, szolgáltatások és infrastruktúra iránt. A szociális szolgáltató ágazat valóban bővül, és az idősödő népesség igényeinek való megfelelés egyben új munkahelyek teremtését is jelenti;
4. a nemi hovatartozás és a fogyatékoság együttes hatása azzal jár, hogy a fogyatékkal élő nők gyakran a megkülönböztetés több formájával is szembesülnek, kisebb önállósággal rendelkeznek, korlátozottabb az oktatáshoz, képzéshez, munkához és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük, és ezért gyakran fokozottabban szembesülnek a kirekesztődés, a szegénység és a visszaélések kockázatával.

Kiemeli, hogy

1. az EU fogyatékkal élőkkel kapcsolatos stratégiája hangsúlyozza a befogadó, minőségi oktatáshoz és az egész életen át tartó tanuláshoz való egyenlő hozzáférés fontosságát, amelyek kulcsfontosságúak a fogyatékkal élőknek a társadalmi életben való teljes körű részvételre való felkészítésében és életminőségük javításában;

2. a hozzáférhető módon megépített környezet és közlekedés, valamint az így kialakított információs és kommunikációs technológiák (IKT) mind városi, mind vidéki környezetben kulcsfontosságúak egy olyan társadalom létrehozásához, amely valóban gyakorolhatóvá teszi az emberi jogokat, valós autonómiát kínál polgárainak, és rendelkezésükre bocsátja a független, aktív gazdasági és társadalmi élet folytatásához szükséges eszközöket. Az ilyen hozzáférhetőség nem kevesebb, mint a megkülönböztetés-mentességen alapuló, befogadó társadalom egyik sarokköve;
3. az Európában fogyatékkal élő személyek általános helyzetének feltérképezéséhez statisztikákra van szükség a fogyatékkal élőkéről. Az ilyen statisztikai és kutatási adatok lehetővé teszik, hogy a fogyatékkal élőkre vonatkozó szakpolitikák kialakítására és végrehajtására kellő tájékozódás alapján kerüljön sor a különböző kormányzati szinteken;
4. a fogyatékkal élő személyeket és az őket nemzeti, regionális és helyi szinten képviselő szervezeteket a tagállamokban fontos tanácsadói szereppel bíró szervekként kell elismerni a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos határozatok meghozatalakor, és a határozatok végrehajtásához is hozzájárulhatnak.

Felkéri a Bizottságot, hogy

1. a megkülönböztetés-mentességi keretstratégiával¹ összhangban erősítse meg a munkaerőpiacon belül és azon kívül a fogyatékoságon alapuló megkülönböztetés megelőzésére és leküzdésére irányuló erőfeszítéseket, elősegítve mind a munkaerőpiachoz, mind a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést;
2. mielőbb nyújtson be javaslatot a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség részéről történő megkötéséről, valamint az egyezménynek a közösségi hatáskörbe tartozó területeken történő végrehajtásáról szóló tanácsi határozatra vonatkozóan;
3. a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezménynek különösen a Közösség általi megkötését és a tagállamok általi megerősítését követően támogassa az egyezmény különböző kormányzati szinteken történő hatékony végrehajtását, többek között tudatoságnövelés, valamint a meglévő közösségi programok – például a PROGRESS program² – keretében folyó tevékenységek finanszírozása révén.

¹ 9884/05

² Az Európai Parlament és a Tanács 1672/2006/EK határozata a Progress közösségi foglalkoztatási és társadalmi szolidaritási program létrehozásáról. HL L 315., 2006.11.15., 1. o.

Felkéri a tagállamokat és az Bizottságot, hogy hatáskörüknek megfelelően gondoskodjanak az alábbiakról:

1. Hogy a fogyatékkal élő emberek teljes mértékben élhessenek emberi jogaikkal, a következők révén:
 - a) a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezmény megerősítése és elfogadása, majd végrehajtása többek között közös európai megoldások révén, az ENSZ-egyezmény végrehajtása tekintetében koherens és összehangolt megközelítés keretében;
 - b) egy valamennyi megfelelő eszközt kombináló átfogó szakpolitika továbbfejlesztése, amelynek egyaránt célja a megkülönböztetés megszüntetése és a fogyatékkal élők társadalmi befogadása, az emberi jogi megközelítés és a kérdés szakpolitikai integrálása alapján;
 - c) a megkülönböztetés-ellenes intézkedések kidolgozásának és végrehajtásának biztosítása, aktív támogatás, valamint az akadályok megszüntetése révén a fogyatékkal élők bátorítása a munkaerőpiacon való aktív fellépésre;
 - d) a fogyatékkal élő nők többszörös megkülönböztetése kérdésének kezelése és korlátatlan továbbfejlődésüknek, előrelépésüknek és felelős helyzetbe kerülésüknek megkönnyítése;
 - e) intézkedések meghozatala annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők a lehető legnagyobb mértékben függetlenül élhessenek, részt vehessenek a közösségi életben, és minőségi ellátási és támogatási szolgáltatásokhoz juthassanak;
 - f) a fogyatékkal kapcsolatos kérdések szakpolitikai integrációjának megerősítése a tagállamok által azon irányban tett erőfeszítésekre építve, hogy kötelezzék a közszerveket a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségének támogatására;
 - g) a tagállamok, valamint a regionális és helyi közösségek további támogatása az ellátás intézményeken belüli megoldása csökkentésének folyamatában, amikor ez szolgálja leginkább a fogyatékkal élők érdekeit;

- h) a megkülönböztetéssel szembeni védelem közösségi jogi keretrendszerében esetlegesen meglévő hiányosságok feltárása – különösen a fogyatékoságon alapuló megkülönböztetés esetében – és megfelelő, célirányos válaszingykedések mérlegelése;
- i) a megfelelő információk – így például a statisztikai és kutatási adatok – összegyűjtésével és elemzésével kapcsolatos nemzeti és közösségi kapacitások megerősítése a jogi biztosítékokkal és az adatvédelmi szabályokkal összhangban.

2. Hozzáférhetőség a fogyatékkal élők számára:

- a) a hozzáférhetőség javítása az önállóság, a befogadás és részvétel előfeltétele, és lehetővé teszi, hogy a fogyatékkal élő emberek éljenek emberi jogaikkal és az alapvető szabadságjogokkal;
- b) a munkaerőpiacon való részvételnek a rugalmas foglalkoztatási rendszerek, a támogatott foglalkoztatás, a szociális gazdaság, az aktív befogadás és az olyan pozitív intézkedések révén történő előmozdítása, mint például a támogató szolgáltatások, a bértámogatások, a munkahelyek adaptációja, a támogató technológiák és a személyes segítségnyújtás, valamennyi fogyatékkal élő személy számára jobb foglalkoztatási lehetőségeket fog eredményezni, és a termelékenységet is javítja;
- c) a fogyatékkal élők számára jó hozzáférést kell biztosítani az oktatáshoz, és – adott esetben – egyedi intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő gyermekek részt vehessenek az általános oktatási rendszerben;
- d) tovább kell fokozni a strukturális alapok – beleértve az Európai Szociális Alapot (ESZA) – felhasználását a fogyatékkal élők foglalkoztatásának, képzésének és esélyegyenlőségének támogatásában;
- e) elő kell mozdítani a közös európai hozzáférhetőségi normák jelenleg is folyó kidolgozását, és bátorítani kell azok közbeszerzések keretében való alkalmazását;

- f) a minőségi általános érdekű szolgáltatásokat – így például a szociális, egészségügyi és rehabilitációs szolgáltatásokat – Európa-szerte alkalmazott önkéntes minőségi keretrendszerek kidolgozása révén kell hozzáférhetővé tenni a fogyatékkal élő személyek és családtagjaik számára;
 - g) hozzáférhető információs és kommunikációs technológiák kifejlesztésével és a fogyatékkal élő személyeket támogató technológiák révén – az e-integrációról szóló rigai nyilatkozattal összhangban¹ – támogatni kell minden állampolgár részvételét az információs társadalomban;
 - h) annak biztosítása érdekében, hogy a fogyatékkal élők fogyasztókként léphessenek fel, javítani kell az általános termékekhez, szolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférést;
 - i) a fogyatékkal élő személyek számára, amennyire csak ésszerűen lehetséges, garantálni kell az utasként őket megillető jogok teljes körű érvényesülését, és ezen jogokat a vonatkozó európai közlekedési jog előmozdítása révén biztosítani kell;
 - j) támogatni kell a fogyatékkal élő személyek jogát a társadalomban való aktív részvételre, és adott esetben bátorítani kell az ellátó intézmények közösségi alapon működő alternatívákkal való fokozatos helyettesítését.
3. Hogy elkezdődjön egy, a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos jelenlegi, 2004–2010-es európai cselekvési tervet felváltó európai fogyatékosági stratégia kidolgozása, többek között az alábbiak révén:
- a) a 2008–2009-es európai cselekvési terv teljes végrehajtása;
 - b) annak felmérése, hogy a nemzeti fellépések mennyiben tükrözik az Európai Közösség és a tagállamok által az ENSZ-egyezmény teljes körű európai szintű végrehajtására tett kötelezettségvállalást, és e célból a következetes, összehasonlítható nemzeti célok kitűzésének átgondolása.

¹ http://ec.europa.eu/information_society/events/ict_riga_2006/doc/declaration_riga.pdf

Felkéri az Európai Unió intézményeit, hogy

továbbra is tegyenek erőfeszítéseket a munkahelyekre pályázó személyek, köztük a fogyatékkal élők egyenlő elbánásának és lehetőségeinek biztosítása érdekében. Ezenfelül támogatja az Európa Unió intézményeit, hogy tovább javítsák épületeik és létesítményeik hozzáférhetőségét.

A fogyatékkal élőket és szervezeteiket az alábbiakra kéri fel:

1. az egymás közötti koordináció folytatása a politikai döntéshozók igényeikről való tájékoztatása érdekében, valamint a különböző szakpolitikai lehetőségek feltárása és elemzése céljából;
2. részvétel a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos európai cselekvési tervnek és a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezménynek a Bizottsággal és a tagállamokkal együtt történő kialakításában és végrehajtásában.

Az érdekelt feleket az alábbiakra kéri fel:

1. párbeszéd folytatása (ideértve a fogyatékkal élőket és szervezeteiket, az állami hatóságokat és a szociális partnereket is) egymás szükségleteinek megértése és az egyetértésen alapuló megoldások létrehozása érdekében;
2. a fogyatékkal élőkkel foglalkozó magas szintű uniós csoportban való részvételük által kínált lehetőségek felhasználása a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos kérdések közösségi politikákba való folyamatos beépítésének fenntartására.

A jövőbeli elnökségeket az alábbiakra kéri fel:

a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos európai emberi jogi megközelítés további megerősítése, biztosítva ezáltal a fogyatékkal élők átfogó társadalmi befogadását és esélyegyenlőségük teljes körű megvalósítását, továbbá e célból a Közösség, a tagállamok, a fogyatékkal élők és szervezeteik, valamint az egyéb érdekelték közötti párbeszéd és szoros együttműködés fenntartása.